

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An docentes, & studentes lucrentur fructus, & distributiones. §. 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

Secundò, extendunt supradictum privilegium percipiendi fructus in absentia ad eos, qui in senitio, seu officio Regis, & supremi Principis occupantur. Sic Selua de benef. 4. q. 6. ca. 24. Petrus Gregor. de benef. cap. 7. n. 9. Zeballos in ius comm. contra com. quas 585. num. 7. At sine sufficienti fundamento est talis extensio facta. Nam licet ante Concilium Tridentinum Regi Franciæ tale privilegium concessum, ut testatur Boëtius de off. 17. & Rebuffus in concord. tit. de collation. §. 1. vers. residentia, & Capellanus Regis Hispaniæ à Paulo III. iam per concilium sess. 6. cap. 2. & Bullam Pij V. est revocatum. Sic Garzia de benef. 3. p. cap. 2. n. 265. & sequentibus, & n. 389. & sequentibus. Bonacina disp. 2. de hor. canon. q. 5. p. 3. §. 1.

§. IX.

An docentes, & studentes, lucrentur fructus, & distributiones?

- 1 Studentes Theologiam, seu ius Canonicum in studio generali, seu celebri Vniuersitate, lucrantur fructus, num. 1. & ibi, quod sit studium generale.
- 2 Qui nomine doctentium intelligantur.
- 3 Debet docere Theologiam, seu ius Canonicum.
- 4 Gaudet hoc privilegio Parochus neque licentia Episcopi requiritur.
- 5 Studentes debent maiori anni parte in Vniuersitate commorari ibique diligenter studere.
- 6 Probabile est consequi fructus tametsi ius civile student.
- 7 Controuertitur an debeant studentes licentiam ab Episcopo obtinere.
- 8 Post Tridentinum probabilis est non posse Parochum à beneficio abesse ratione studij.
- 9 Probabile est oppositum.
- 10 Rationibus num. 3. aduictus sit satis.
- 11 Tempus est septennium pro studentibus: pro doctentibus nullum est assignatum.
- 12 Semel concessa facultas renouari non potest, nisi ex grauissima causa.
- 13 Expenditur solus fructus non distributiones lucrari.

Excusatur diuini interesse, & fructus in absentia lucrantur docentes publicè Theologiam, vel ius Canonicum in aliquo studio generali, seu celebri Vniuersitate, & ibi studentes eisdem facultates, cap. finali de Magistr. ubi Doctores communitur.

Di. in aliquo studio generali, seu celebri Vniuersitate. Quia non sufficit docere, vel studere in quocumque collegio, ubi publicè leguntur supradictæ scientiæ, sed debet esse studium generale, cap. 2. de privileg. in 6. & cap. tua de cler. non residentibus: reperiaturque illud solùm, quod est ad huiusmodi finem erectum, & institutum à Papa, Rege, seu Principe suprèmo. Sic plures referens Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 56. Augustinus Barboza 3. p. de potestate Episcopi allegat. 56. n. 21. & n. 22. Ex quo fit studentes in Ecclesiis Cathedralibus non gaudere hoc privilegio, quo gaudent studentes in studiis publicis, & academiis. Sic alii relati docet Barboza allegat. 56. n. 23. Garzia 3. p. cap. 2. n. 118.

Quoad docentes verò est aduertendum eos intelligi, qui docent ex licentia Vniuersitatis, seu Claustri, aut Collegij Doctorum etiam absque stipendio, & Cathedra legant. Quia in supradictis finali, & in privilegio ab Eugenio IV. concessi Salamantina Vniuersitati: quæ iam sunt Complutensis, & Vallsolentane communita solùm exposultantur publicè in scholis docere. Ergo, siue spontè, & voluntariè, siue mercede conducti doceant, hoc privilegio gaudent. Verùm ne hac occasione inuileat, & instructio Magistri à residentia excusentur, cautum est neminem posse hoc munere legendi se tueri: nisi ab Vniuersitate, Claustro, seu Collegio Doctorum fuerit ad legendum approbatus. Sic pluribus declarationibus comprobatur Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 60. Barboza allegat. 56. n. 27.

Item debent docere Theologiam, seu ius Canonicum; quia licet in cap. finali de Magistr. solùm de Theologia sermo habeatur, cum Ecclesiæ æquè profiti ius Canonicum idem est de illo intelligendum, & ut alius relatis docet Barboza allegat. 56. num. 26. Garzia 3. p. cap. 2. n. 64. Bonacina. disp. 2. de hor. canon. q. 5. p. 3. §. 9. Quocirca non existimo ius civile legentes hac via excusari posse. Legentes verò Grammaticam, & quia ad Theologiam, & ius civile necessaria est, poterunt ex licentia Prælati excusari, præcipuè cum non adit alius, qui doceat ex dict. c. quia nonnulli, de Magistr.

Deinde hoc privilegio gaudent docentes etiam si sint Parochi. Quia in vilitatem vniuersitatis Ecclesiæ eorum absentia cedit, & quia nulla sit limitatio in c. finali. de Magistr. & multis comprobatur Garzia 3. p. de benef. cap. 2. n. 62. Excipi nisi legat Grammaticam; quia ob huiusmodi lecturam non potest Parochus à residentia excusari, vt ex declaratione sacræ Congregationis Cardinalium testatur Gonzales reg. 8. Concill. gloss. 6. n.

254. Neque ad hanc absentiam requiritur Prælati licentia, est enim à iure expressa. Sic Garzia decisum refert à sacra Congregatione dict. cap. 2. n. 87. & n. 559. sine Barboza alleg. 56. n. 53.

Quoad studentes verò est aduertendum primò debere maiori anni parte in Vniuersitate commorari, itaque diligenter studere. Nam si otiosi sint, & tempus terunt, neque scholas cum debita diligentia frequentant eo anni tempore, nullo modo privilegio percipiendi fructus in absentia gaudent: quia cessat finis ob quod est concessum, & ita tradit Bonacina disp. 2. q. 5. p. 3. §. 9. n. 9. Moneta 2. p. de distributionibus, q. 10. n. 19. Barboza allegat. 56. n. 24. & 35. & alij apud ipsos.

Secundò, aduerte debere studere ius Canonicum, seu Theologiam, ex dicto cap. finali. de Magistr. probabile tamen est consequi fructus, etiam si studeant ius civile. Quia in c. Tua fraternitatis de cleric. non resident. nulla est facta limitatio, & tradit Glossa cap. cum ex eo, de elect. in 6. Moneta 2. p. q. 10. n. 21. Barboza num. 26. Bonac. n. 10. Excipi nisi sit Sacerdos Archidiaconus, Decanus, Præpositus, Cantor, vel personatum habens; quia his studium medicinæ, & iuris ciuilibus sub pœna excommunicationis est prohibitum, & sine. Ne clerici, vel Monachi. Vnde nisi speciale privilegium à sede Apotolica pro hoc studio obtineant, ex vi illius excusari non possent, quia non excusarentur ex causa rationabili. Sic tradunt Moneta, Barboza, & alij suprà.

Tertiò, aduerte esse maximè inter Doctores controuersum, an hi studentes debeant petere ab Ordinario licentiam, vel possint absque illa se absentare, & fructus lucrari: Plures Doctores relati à Garzia, n. 85. 3. p. cap. 2. existimant non requiri. Mouentur, quia in cap. finali. de Magistr. conceditur eis facultas à Sede Apotolica percipiendi fructus in absentia. Ergo non est necessaria licentia Ordinarij. Tunc enim Ordinarij licentia exposultatur, quando danda est ex aliqua causa non expressa in iure, ob causas autem in iure expressas concedit. Neque obstat textus in cap. Relatum, cap. tua fraternitatis, de cler. non resident. in illius explanatione glossa: in quibus textibus videtur necessariò exposultari licentia Ordinarij. Non, inquit obstat. Tum quia tempore Alexandri I I I. studium generale non erat sufficiens causa absententiæ, nisi ab Ordinario approbaretur; quæ postea per Honorium III. in dict. cap. de Magistr. fuit absolute approbata, ac proinde non indiget iam noua approbatione. Tum quia licentia in dicto cap. exposultata, non iungenda est cum studio literarij, sed cum alijs honestis causis in iure non expressis; secus de expressis in iure, in quibus nulla Prælati requiritur licentia, vt alij relatis defendit Garzia dict. cap. 2. n. 96. & 97. Bonac. disp. 2. q. 5. p. 3. n. 2. Nihilominus etià de iure antiquo hæc licentia requisita non fuerit: at de iure nouo Tridentini, & præcipuè constitutione Pij IV. quæ incipit, Ad aures, edita 24. Nouemb. anno 1564. probabilis longè existimo licentiam ab ordinario requiri: quia ita cauetur expressè in supradicto motu proprio: & in parochis est omnino certum ex Trid. sess. 23. c. 1. Ratio congruentiæ est. Quia ad ordinatum pertinet examinare, an confluentes ad studia habeant qualitates à iure requisitas? scilicet an sint apti ad scientiam, & in ætate debita constituti? & ne Ecclesia ad eorum absentiam in diuino cultu patiatur detrimentum: Quæ omnia fieri non possunt, si ordinatio itrequisito ad studia influerent. Debet ergo peti ab ordinario licentia, & ita tenet ex decisione sacræ Congregationis. Garzia, de benef. 3. p. c. 2. num. 87. Augustinus Barboza de potest. Episc. 3. p. allegat. 56. num. 28. Ordinarius verò tenetur hanc licentiam concedere, si in petente concurrat ætas, & qualitas requisita ad scientiam, & Ecclesiæ ex eius absentia graue non patiatur detrimentum in diuino cultu. Quia positò privilegio iuris iam non gratiæ, sed iustitiæ. Sic Garzia, Moneta, & Barboza, suprà. Quod si ab ordinario debitas qualitates habent denegetur, poterit repulsus appellare, & ad superiorem recurrere. Sic Selua, de bene. 4. p. quas. 7. n. 29. vers. 171. Zerola, verbo studium, §. 1. & verbo Residentia, §. 3. Abb. Felinus Butrius, & alij quos refert, & sequitur. Garzia, de benef. 3. p. c. 2. n. 86.

Quandò aduerto, post Tridentinum probabilis esse, obtinentes parochiales Ecclesias, non posse ob causam studij à suis Ecclesiis abesse, & fructus lucrari. Sic decisum refertur Gonzalez, reg. 8. Cancill. gloss. 6. num. 49. Garzia, de benef. 2. p. c. n. 83. Prosper. Aug. additionibus ad Quarantiam, verb. Resident. vers. Item limita Aloyl. Riccius, in collectio. decisio. 3. p. collect. 56. in medio, & in praxi fori Ecclesiastici, dec. 502. in fine in 1. editione, & resolut. 393. in fine in 2. editione, & dec. 364. in 1. editione, & resolut. 310. n. 1. in fine in 2. editione. Augustinus Barboza, de Potest. Episc. 3. p. allegat. 56. n. 3. Mouentur ex decreto Trident. sess. 23. c. 1. de Reformat. Vbi non permittitur Episcopo dare licentiam parochis, vt à propria Ecclesia absint ultra bimestre, nisi ex graui causa. Sed à sacra Congregatione Concilij non reperatur causa grauis studium in parcho: vt ex declarationibus, quas refert Garzia, & Gonzalez, & Riccius, & Barboza, in remissionibus Concilij supradicti cap. 1. sess. 23. colligitur. Ergo, Secundò, post Concilium nemini datur beneficium curatum, nisi à tribus Synodalibus examinatis fuerit iudicatum habere sufficientem scientiam ad regimen animarum requisitam. Sed privilegium absententiæ ratione studij concessum fuit, vt beneficiati competentem scientiam haberent. Ergo cum ante

beneficium obreantur supponatur iam illam habere, cessat finis privilegij, & consequenter ipsum privilegium. Tertio, quia ita est expressè decernit à facta Congregatione Cardinalium, ut videri potest in Doctoribus *suprà citatis*.

9 Nihilominus etsi hæc sententia in iudicando, & consulendo seruanda sit, probabile tamen est, posse Ordinarium parochi studere volenti hanc licentiam cōcedere non obstante Tridentino, neque supradicta factæ Congregationis declaratione. Sic tenent grauissimi Doctores, qui post Tridentinum scripserunt. Petrus Mathæus explicans motum primum Pij V. de uon residendo in fauorem studij in fine Concilij constitutum, & qui est 29, in ordine illius Pontificis, & subdit in fine, licet ob huiusmodi constitutionem ad absentiam ratio studij requiratur licentia Ordinarij, consuetudo autem in multis locis est, ac vbi que ut Clerici se ad studia conferant sine licentia suorum Prælatorum, & ea quidem valet, &c. Idem tenet Nauarr. in *Summ. cap. 2. n. 12*. Cardinalis Toletus *lib. 3. cap. 5. num. 4*. Ludouic. Lopez. *1. tom. instrum. conscientia. cap. 249. Vers. prima igitur causa*, Gregor. de Valentia, *2. 2. disp. 10. quest. 3. part. 5. §. Alius eiusmodi casus pag. 1876*, Ioan. Azor. *Instr. Moral. 2. p. lib. 7. c. 4. quest. 3. §. 2. p. 817*, Lessius, *lib. 2. de iustitia. c. 34. dub. 2. n. 163*, in noua editione, Horatius Lilius, *tract. de Priuilegijs Scholarum. Priuileg. 98. §. de quæribus*, Salzedo, *pract. crim. c. 52. §. Primus*, cum Ioanne de Sclua, *tract. de beneficijs. 4. p. quest. 6*. Angles, *q. de Restitutione faciendâ propter negligentiam Ecclesiasticorum, diff. 1. dub. 1. concl. 5*. Zerola, cum alijs in *Praxi Episc. 1. p. vers. studium §. Ad Septennium*, Manuel Rodriguez, in *Summ. tom. 1. verb. Beneficio. c. 33. num. 1. vers. La segunda conclusion. §. 2. tom. verbo Restituta, cap. 26. num. 2. vers. La segunda conclusion. cum Rebuffo, pract. benef. titulo de dispens. de non residendo. n. 25*. Antonius Gomez, in *explicatione Bullæ Cruciatæ. cap. 7. ad 4. clausulam, num. 27*. Emanuel Saa, *verbo Restituta, num. 8*. & supponit Zechus, de casibus referentis *cap. 3. n. 2. §. de munere Episcoporum. c. 5. n. 4*. Vega, Maiolus, Holveda, Candelabrum aureum, & alij relati à Garzia, *3. p. de benef. cap. 2. à n. 74*.

Ratio huius sententiæ ea est. Quia à Concilio Tridentino, non est sublata facultas Ordinarijs antiquo iure concessa permittendi parochos ratione studij abesse à beneficio, & fructus in absentia lucrari. Ergo nullum est firmum fundamentum denegandi illi hoc privilegium. Antecedens probat ex ipso Tridentino, *sess. 1. c. 1. de Reformat.* Vbi in fine, illius cap. dicitur, *Docentes vero ipsam sacram Scripturam, (& idem est de iure Canonico, ut diximus) dum publice in Scholis docuerint, & Scholares, in ipsi Scholis studens privilegij omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia à iure concessis plenè gaudeant, & fruantur, ex quibus verbis manifestè videtur constare Concilium non solum non reuocasse privilegium concessum, in *c. fin. de Mag. & Cap. cum ex eo, de elect. in 6*. Sed omnino illud iurasse, & sic Horatius Lilius ad marginem Concilij refert dictum *c. final. de Mag. ut tacite intinuit ad ipsum attendisse Concilium. Item sess. 6. c. 2. de Reformat.* postquam Concilium dixerat debere Prælatos cogere parochos, ut resisterent, non obstante quolibet privilegio, vel indulto perpetuo, subiungit, *Indulgentijs vero, & dispensationibus temporalibus ex veris, & rationabilibus causis tantum concessis, & coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permanentis. Quod autem causa studij inter causas veras, & rationabiles computari debeat, inde probatur, quia semper à iure sic reputata fuit, & quia ad marginem huius decreti appositum est, *Cap. cum ex eo, de elect. in 6*. Vbi causa studij iudicata est sufficientissima. Et licet in huiusmodi cap. derogentur privilegia, & indulta perpetua de non residendo; non inde inferitur derogari hoc indultum, & privilegium causa studiorum, Alias etiam privilegium quod habent docentes Theologiam, esset derogatum. Solum ergo Concilium derogat privilegia, & indulta absque causa legitima concessa, seu concessa particularibus personis.**

10. Neque obstant contraria. Nam ad textum in *c. 1. sess. 23*. Concilij satis responsum est, affirmando, studium grauem causam esse, & licet circa finem illius Capituli dicatur, non posse sic studentes absentes à suis beneficijs, se defendere vigore Eugenianæ constitutionis, hoc non tollit quominus ex causa studij abesse possint. Nam in illis verbis solum intendit Concilium, ut non possint se defendere, quominus ordinarij valeant per censuras, aliæque iuris remedia eos compellere, ne absque eorum licentia, & in scriptis obuenta à beneficijs absint. Nul- lum tamen est verbum in illo cap. ex quo possit colligi Prælatum ob causam studij non posse parochi licentiam concedere, ipsumque abesse non posse licentia in scriptis obuenta.

Adde illa verba *Figore Eugenianæ constitutionis*, non referuntur ad Eugenianam constitutionem, qua in fauorem Salmantinae Vniuersitatis privilegium conceditur omnibus ibidem studentibus, ut possint à suis beneficijs abesse: sed referuntur ad Eugenianam constitutionem, de qua fit mentio in extratrag. 3. de Priuileg. inter communes; ut bene notauit Horatius Lilius in marg. huius decreti Concilij, & defendit Garzia, *3. p. de benef. c. 2. num. 70*.

Neque item obstat parochos habere sufficientem scientiam

pro beneficij administratione. Nam hanc etiam antè Concilium habere debebant ex iure ipso naturali, quo non obstante illis privilegium studendi concedebatur. Quia non solum pro sufficientia, sed pro superabundantia scientiæ conceditur, & ut melius parochi officio satisfacere possint.

Solum obstat declaratio factæ Congregationis, cui primo respondere possumus, etsi magnæ autoritatis sit, non esse necessariò illi standum. Ut in simili dixit Thomas Sanchez, *lib. 8. de Matrim. disp. 2. n. 10. circa finem*, Gabriel Valquez, *tom. 2. de legibus, disp. 177. c. ultimo, num. 75*. Secundo respondeo cum Zerola, *Praxi Episc. 1. p. verb. studium, §. ad Septennium*, debere intelligi de licentijs petitis in Curia Romana à Penitentiariorum, non de licentijs petitis ab ordinario, & consensit Zechus, *de Repub. Eccles. tit. de Clericis, num. 7. vers. 28*. Ille enim licentia non suffragatur absentibus, nisi singulorum ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia sita sunt, gratus consensus accedat. Sic Moneta, *2. p. de distribut. quest. 10. num. 9*. Barboza, *alleg. 56. num. 29*. Tertio, respondeo non constare authenticè de tali declaratione.

11. Quintò, aduerte tempus concessum à iure studentibus plures Doctores limitare ad quinquennium à die, quo incipiunt studere, neque ultra extendendum, *ex c. fin. de Mag. Sic* decimum referunt Garzia, *3. p. de beneficijs, c. 2. num. 103*. Moneta, *2. p. de distribut. q. 10. n. 14*. Barboza, *3. p. alleg. 56. n. 31*.

Ceterum cum in Capite. *Cum ex eo; de elect. in 6*. (quod postenus est) concedatur Septennium, ad illud tempus videtur extendi posse. Sic Zerola, *1. p. studium §. 3*. Zechus, *de Repub. Eccles. tract. de Clericis, num. 7. vers. 28*. Conciliantque Caput finale de Mag. & Caput, cum ex eo, de elect. in 6. Ut cap. fin. de Mag. Concedens quinquennium, loquitur de studentibus ius Canonicum, & Caput, cum ex eo, de studentibus Theologiam. Cum enim ad huius studium requiratur præcessisse studium Philosophiæ per tres annos, & in Theologia solent quatuor consumi, sanè totum hoc tempus cecedi posse. Et de studentibus Theologiam in Vniuersitate Salmantina approbat Garzia, *suprà num. 107*. posse per Septennium abesse, & fructus in absentia percipere. Docentibus verò nulla est limitatio facta, sed toto eo tempore, quo in docendo occupati fuerint fructus percipiunt in absentia, *ex c. finali de Mag. & Trident. sess. 3. c. 2. & tradit Moneta, 2. p. q. 10. n. 16*. Barboza, *alleg. 56. n. 32*.

12. Sexò aduerte semel concessam ab ordinario hanc licentiam studentem reuocari non posse, nisi ex iusta, & rationabili causa, eaque manifesta. Ut tradit Gloss. *cum ex eo, de elect. in 6. verb. Septennium*.

13. Dixi in principio sic docentes, & studentes consequi fructus præbendæ, non distributionis. Quia ita habetur in *c. licet de præbendis*, & in Constitutione Eugeniana pro Vniuersitate Salmantina concessa, & pluribus declarationibus comprobata Garzia *3. p. de benef. cap. 2. n. 113*. Couar. *Var. cap. 13. num. 2*. Gutierrez, *can. quest. lib. 2. cap. 15. num. 12*. Moneta, *2. p. de distribut. quest. 10. n. 23*. Gonzalez, *reg. 8. concl. §. 7. Præamij n. 17*. Barboza, *3. p. alleg. 56. n. 19*. Bonacin. *disp. 2. quest. §. 3. §. 9. in princ.* & alij apud ipsos.

Solum est dubium. An si beneficium constat solum ex distributionibus quotidianis, eas lucrare absens ratione studij: Aliqui negant lucrari, Sic Bonacin. *disp. 2. quest. §. 3. §. 9. & alibi*. Ratio esse potest. Quia solum est facta concessio fructuum præbendæ demptis distributionibus. Ergo si præbenda nullos habet fructus, nulla est concessio. Nihilominus tenendum est lucrari distributiones omnes dempta tercia parte. Tum quia illæ distributiones loco fructuum succedunt. Tum quia privilegium esset inutile his beneficiarijs. Tum quia sic est declaratum à facta Congregatione, ut restat. *Quaranta in Summa Bullarum verbo Restituta*. Piafecus, *praxi Episc. 2. p. c. 3. n. 10*. Moneta, *quest. 10. num. 24*. Tufchus, *concl. 5. l. 4. lit. D.* & pluribus relatis Garzia, *3. de benef. c. 2. num. 116 & 551*. Barboza, *alleg. 56. num. 19 & 20*.

§. X.

An ex privilegio possis à residentia Chori excusari, & distributiones in absentia consequi, & qua ratione hoc privilegium intelligatur?

1. A Pontifice hoc privilegium concedi potest, sed non est creditum concedi absque causa.
2. Nullus præter Pontificem potest tale privilegium in perpetuum concedere.
3. De privilegio, seu dispensatione ad tempus probabile est posse illam Episcopum concedere.
4. Hoc privilegium lucrandi fructus in absentia strictè interpretandum est.
5. Privilegium percipiendi fructus ad distributiones non extenditur, etiam si adderet redditus, & præuentus.
6. Quid si præbenda tota consisteret in distributionibus?
7. Indultum de percipiendis de distributionibus non extenditur ad illius minutas, quas inter præsentis actu diuiduntur.

8. Privilegium